

شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی جودوی ایران

۱۶

مسعود حاجی آخوندزاده^۱

جاسم منوچهری^۲

فرشاد تجاری^۳

 10.22034/SSYS.2022.2169.2550

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۱۰/۱۰

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۱۲/۷

هدف از این مطالعه، شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی جودوی ایران بود. تحقیق حاضر بر اساس نوع هدف، کاربردی و به لحاظ روش، کیفی بود که با استفاده از تحلیل مضمون انجام گرفت. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه مدیران فدراسیون ملی جودو، مربیان و اعضای تیم ملی و صاحب نظران حوزه جودو بود. روش نمونه‌گیری هدف‌مند و ابزار گردآوری داده‌ها، مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته بود. مصاحبه‌ها طی یک فرایند ۴ ماهه به صورت غیرحضوری (با توجه به پاندمی کووید ۱۹) انجام گرفت. درنهایت محقق پس از ۱۵ مصاحبه با ۱۵ متخصص به نقطه اشباع نظری رسید. پس از ارزیابی و تجزیه و تحلیل کامل مصاحبه‌ها، نتایج این مطالعه به شناسایی ۸۲ مفهوم پایه در ۱۳ شاخص فرعی و ۴ تم اصلی - عوامل محیطی، عوامل مدیریتی، عوامل زیرساختی و عوامل سیاسی - منجر شد. با توجه به نتایج تحقیق جهت توسعه ملی جودو ایران می‌توان با تقویت دیپلماسی ورزشی و شرکت مداوم در مسابقات منطقه‌ای و جهانی زمینه ارتقای جایگاه کشور در سطح بین‌المللی و همچنین توجه به استعدادهای برتر ورزش جودو همراه با ارتقای کیفی آموزش مربیان در رده‌های سنی مختلف فراهم آورد.

واژگان کلیدی: استعدادیابی، آموزش مربیان، دیپلماسی ورزش، جودو و ورزش قهرمانی.

^۱دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

^۲استادیار، مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

E-mail: J.manouchehri@iauctb.ac.ir

^۳استاد، مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

مقدمه

توسعه^۴، نخستین و مهم‌ترین هدف تمام دولت‌ها محسوب می‌شود. در اوایل پیدایش مفهوم توسعه، این واژه فقط برای رشد و پیشرفت اقتصادی کشورها به کار می‌رفت، اما در سال‌های اخیر، توسعه از مفهوم اقتصادی صرف خارج و به پدیده‌ای بدل شده که ایجاد آن مستلزم تغییر بنیادی و پیشرفت در همه متغیرها و شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی است؛ به طوری که موجب افزایش کیفیت زندگی افراد جامعه و بالا رفتن سطح رفاه اجتماعی در آن شود. با توجه به اینکه توسعه تغییر بنیادی در متغیرهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی هر جامعه محسوب می‌شود، تحقق آن مستلزم ایجاد هماهنگی بین ابعاد گوناگون آن است (جیانگ^۵ و همکاران، ۲۰۰۷؛ ۱۰۱). ورزش هم از جمله موضوعاتی است که در آن به امر توسعه توجه زیادی شده است. امروزه فراگیر شدن صنعت ورزش به عنوان ابزاری برای توسعه در ابعاد سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و غیره مطرح است (سجادی و همکاران، ۱۳۹۶: ۲۵) و این فراگیر شدن ورزش و اهمیت جایگاه آن در مناسبات بین‌المللی، توجه فراوانی را از ناحیه دولت‌ها که در جستجوی موفقیت ورزشکاران نخبه در سطح بین‌المللی هستند، به خود اختصاص داده است (فیلیپس و نیولند^۶، ۲۰۱۴: ۱۱۰).

اهمیت توسعه ورزش سبب شده است تا در جوامع مختلف به گسترش آن اقدام کنند. در این بین، نبود عدالت در برنامه‌ها، نیروی انسانی و تجهیزات در ارتباط با ورزش سبب شده است تا فقر ورزشی در برخی مناطق شکل گیرد. توسعه عادلانه ورزش در تمامی بخش‌ها می‌تواند به توسعه جوامع به صورت یکپارچه منجر شود (دیگاری^۷ و همکاران، ۲۰۱۷: ۴۹). از سوی دیگر، موفقیت کشورها در مبادین بین‌المللی ورزشی نمادی از ثبات و توانمندی‌های همه‌جانبه آن کشورها محسوب می‌شود و یکی از علل سرمایه‌گذاری بالای کشورها در ورزش قهرمانی و حرفه‌ای، از این مورد نشأت می‌گیرد (حسینی و همکاران، ۱۳۹۲: ۳۰). توسعه ورزش قهرمانی مجموعه عواملی است که میزان موفقیت هر استان را در ورزش قهرمانی نشان می‌دهند. این عوامل می‌توانند از تعداد ورزشکاران قهرمان تا مدال‌های کسب‌شده این ورزشکاران در رقابت‌های المپیک، جهانی، آسیایی و ملی متغیر باشند (ملائی و همکاران، ۱۳۹۷: ۳۳). توسعه ورزش قهرمانی و بهره‌گیری از مزایای مستقیم و غیرمستقیم آن بدون برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری مناسب میسر نمی‌باشد. بنابراین، ورزش قهرمانی مانند هر نظام دیگری نیازمند تدوین اهداف کلان، راهبردها و برنامه‌های عملیاتی است تا ضمن آگاهی از مسیر حرکت بتواند از هرگونه دوباره‌کاری، بیراهه رفتن و هدر رفت منابع مالی،

---

1. Development

2. Jiang

3. Phillips & Newland

4. De Garce

انسانی، فیزیکی و اطلاعاتی اجتناب ورزد (پورکیانی و همکاران، ۱۳۹۶: ۵۷). دستاوردها و پیامدهای توسعه ورزش دایره‌ای گسترده دارد. با توجه به کارکرد فراملی آن می‌تواند به‌عنوان وسیله‌ای برای نیل جامعه ایران به جایگاه اول در آسیا و متعامل با جهان محسوب گردد (همان). دی بوسچر^۱ و همکاران (۲۰۰۶) عواملی که باعث می‌شوند کشورها از توسعه ورزش قهرمانی و حرفه‌ای و موفقیت ورزشی بین‌المللی بهره‌مند گردند را در نه رکن تقسیم‌بندی نمودند که این نه رکن در سه گروه جای می‌گیرند: گروه اول شامل ورودی است که دربرگیرنده منابع انسانی و مالی که ضروری هستند؛ گروه دوم شامل پذیرش است که در حقیقت، راهبردها و سیاست‌هایی هستند که توسعه ورزش قهرمانی را تسهیل می‌کنند و دربرگیرنده تسهیلات تمرین، مربی، رقابت و مسابقه و تحقیقات علمی می‌باشند؛ گروه سوم خروجی است که نتیجه توسعه ورزش قهرمانی است و به‌وسیله مدال‌های المپیک و دیگر مسابقات، تعداد ورزشکاران و رسیدن به جایگاه ششم تا هشتم مشخص می‌گردد.

ازجمله ورزش‌هایی که در سال‌های اخیر بیشتر مورد استقبال قرار گرفته است، ورزش‌های رزمی می‌باشد؛ به‌طوری‌که بیش از ۷۵ میلیون نفر در رده سنی نوجوانان در سراسر جهان دست‌کم در یکی از ورزش‌های رزمی حضور فعال دارند. ازجمله این ورزش‌ها می‌توان به کاراته، تکواندو و جودو اشاره کرد که به‌عنوان عمومی‌ترین هنرهای رزمی شناخته شده‌اند. از مزایای مهم این ورزش‌ها می‌توان به دفاع شخصی، افزایش آمادگی بدنی، افزایش انعطاف و همچنین توسعه اعتمادبه‌نفس ورزشکاران اشاره کرد (صاحب‌الزمانی، بیرانوند، ۱۳۹۵: ۲۳۷). یکی از شاخه‌های ورزش‌های رزمی که حاوی فلسفه و نگرش مفید برای زندگی است، ورزش جودو است (پورناماساری^۲ و همکاران، ۲۰۱۹: ۲). جودو ازجمله ورزش‌های رزمی است که شباهت‌های زیادی به ورزش کشتی دارد. ایران کشوری است که در ورزش کشتی در سطح جهان و المپیک موفقیت‌های چشمگیری کسب کرده است. شباهت‌های زیادی بین این دو رشته ورزشی وجود دارد و قابلیت‌های بدنی موردنیاز در هر دو رشته تقریباً مشابه است، اما برخلاف ورزش کشتی، در رشته جودو از بعد قهرمانی و کسب مدال‌های جهانی و المپیک موفقیت‌چندانی به دست نیاورده‌ایم. در سال‌های اخیر، ناکامی‌های ملی‌پوشان جودوی کشورمان در میداین بزرگ بین‌المللی ازجمله مسابقات جهانی و المپیک حساسیت‌های زیادی را در بین مسئولان ورزش ایجاد کرده است. به نظر می‌رسد که انتظارات مردم و مسئولان ورزش و غیرورزشی فزونی یافته است و خواستار موفقیت‌های بیشتر جودوکاران در میداین بین‌المللی (آسیایی، جهانی و المپیک) هستند. بنابراین، هر زمان نتیجه مطلوب حاصل نمی‌شود و شکستی در

¹ De Bosscher

² Purnamasari

مسابقات رخ می‌دهد، بلافاصله مربی و سرپرست تعویض می‌شوند و با مشکلات به‌طور اساسی و ریشه‌ای برخورد نمی‌شود (علیدوست قهفرخی و همکاران، ۱۳۹۳: ۲۳۳).

مطالعات نشان می‌دهند که عوامل اقتصادی و زمینه‌های جغرافیایی و اجتماعی نقش مهمی در توسعه ورزش قهرمانی و موفقیت ورزشی دارند (مورائو^۱، ۲۰۱۰؛ دوبوا، هیندلز^۲، ۲۰۰۷). نولته^۳ و همکاران (۲۰۱۷) مطالعه‌ای موردی و مقایسه‌ای بین مربیان جودو آفریقای جنوبی، هلند و انگلیس انجام دادند. نتایج تحقیق آن‌ها نشان می‌دهد که توسعه برنامه‌های بلندمدت ورزشکاران تنها از طریق مدیریت بهینه منابع صورت می‌پذیرد. پورناماساری و همکاران (۲۰۱۹) در بررسی توسعه ورزش بر عملکرد ورزشکاران جودوی جاوای غربی به این نتیجه رسیدند که ورزشکاران برای به دست آوردن سکوی قهرمانی باید عواملی همچون: توسعه شرایط جسمانی، عوامل روانی، عوامل اجتماعی، عوامل محیطی و عوامل حمایتی دولت را داشته باشند. از طرفی گورنر^۴ و همکاران (۲۰۱۹) در مطالعه‌ای عوامل انگیزشی مردان و زنان در جودوکاران نخبه اسلوواکی را تحلیل کردند. نتایج نشان داد که تقریباً همه جودوکاران از خانواده به‌عنوان عامل انگیزشی مکمل یاد می‌کردند. یکی دیگر از عوامل مؤثر برای ورزشکاران، شرایط مادی و مالی در جودو بود. بیشتر جودوکاران و ورزشکاران حرفه‌ای هستند؛ به این معنی که برای فعالیت‌های ورزشی خود دستمزد دریافت می‌کنند که این عامل منجر به رشد ورزشی ورزشکار (مسابقات قهرمانی ورزشی) و عزت‌نفس واقع‌بینانه، رضایت طولانی‌مدت از ورزش می‌شود. مززی^۵ و همکاران (۲۰۲۱) تحقیقی باهدف شناسایی عوامل سازمانی مؤثر بر موفقیت ورزشی بین‌المللی در جودو انجام دادند. نتایج نشان داد که عوامل سازمانی مؤثر بر موفقیت ورزشی بین‌المللی در جودو در ۱۱ عامل امکانات آموزشی، منابع مالی، مشارکت ورزشی در تمامی سطوح، کیفیت معلمان و مربیان، رویدادها/ مسابقات، حمایت علمی، توسعه استعدادیابی، حمایت از ورزش حرفه‌ای، سنت، تاریخ و فرهنگ، سیاست، حامیان مالی و رسانه‌ها قرار می‌گیرند که می‌توان آن‌ها را عناصر سیستمی یک مدل برای تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی راهبردی در جودوی ورزشکاران نخبه در نظر گرفت.

در تحقیقات داخلی نیز نودهی و همکاران (۱۳۹۸) شاخص‌های استعدادیابی جودو در ایران را به ترتیب اولویت برشمردند: ویژگی‌های مهارتی، جسمانی و فیزیولوژیکی، پیکر سنجی و روان‌شناختی. علیدوست قهفرخی و همکاران (۱۳۹۳) اولویت‌ها و راهکارهای پیشرفت ورزش قهرمانی جودوی کشور را بررسی کردند. یافته‌ها نشان داد که کنترل و نظارت بر فعالیت‌های مربیان، برنامه‌ریزی مدون تقویم ورزشی

1 Mourão

2 DuBois, Heyndels

3 Nolte

4 Gomer

5 Mazzei

فدراسیون و برگزاری اردوهای بلندمدت، بیشترین اهمیت و الگوبرداری از کشورهای صاحب‌نام و ثبات مدیریت در فدراسیون، کمترین اهمیت را از دیدگاه صاحب‌نظران در راستای راهکارهای پیشرفت ورزش قهرمانی جودو به خود اختصاص دادند. بنار و همکاران (۱۳۹۲) عوامل مؤثر بر ورزش قهرمانی بانوان را در پنج عامل اجتماعی، اقتصادی، مدیریتی، فنی و شخصی شناسایی کرده‌اند که عامل اجتماعی و اقتصادی بیشترین اولویت و عامل شخصی کمترین اولویت را کسب کرد. نتایج پژوهش دیگری نشان داد که عوامل مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی زنان محیط قهرمانی، استعدادیابی و حمایت مالی بیشترین تأثیر را در توسعه ورزش بانوان دارند. رمضانی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۶) در تحقیق خود دریافتند که در اغلب استان‌ها ابعاد منابع انسانی و زیرساخت‌ها و امکانات در سطح نسبتاً توسعه‌یافته، بعد توان رقابتی در سطح نسبتاً توسعه‌یافته و محروم، ابعاد منابع مالی، میزبانی رویدادهای ورزشی و آموزش در سطح محروم و بعد موفقیت‌های ورزشی در سطح بسیار محروم قرار داشتند. بخش دیگر یافته‌های این محققان نشان داد تمام ابعاد توسعه ورزش قهرمانی از الگوی توسعه مرکز پیرامون پیروی می‌کند. به‌کارگیری این الگو در توزیع نابرابر امکانات و منابع مالی سبب تفاوت سطوح توسعه ورزش قهرمانی و شکاف زیاد در سطح توسعه‌یافتگی ورزش قهرمانی استان‌های کشور شده است. این نابرابری‌ها برآیند و بازتابی از عوامل سیاسی- اجتماعی، نارسایی‌های نظام برنامه‌ریزی فضایی و سیاست‌گذاری‌های نادرست، بی‌توجهی به مدیریت یکپارچه کشور، نبود توجه به ظرفیت‌های استان‌ها و فقدان هماهنگی سازمان‌های متولی ابعاد مختلف توسعه است (شیرزادی و همکاران، ۱۳۹۸: ۷۲).

جودو نه تنها به‌خودی‌خود یک هدف، بلکه وسیله‌ای برای دستیابی به اهداف اجتماعی است. همان‌طور که برادیچ^۱ (۲۰۱۸) خاطر نشان کرد، تمرین جودو باعث ارتقای کار تیمی، رهبری و اعتماد به نفس می‌شود. همچنین می‌تواند به جلوگیری از مسائلی مانند قلدری، آزار و اذیت، پرخاشگری و تبعیض کمک کند. در کشور ایران با توجه به ظرفیت‌های ورزشی رشته جودو می‌توان در سطوح قهرمانی و حرفه‌ای به‌خوبی اقدام کرد. در این بین، تلاش در جهت شناسایی عوامل مهم و مؤثر توسعه ورزش قهرمانی جودو نیازمند برخورداری از شواهد کافی علمی در این حوزه می‌باشد. بنابراین تحقیق حاضر بر اساس نظر خبرگان این رشته ورزشی در نظر دارد عواملی را که موجب توسعه این رشته ورزشی در بخش قهرمانی خواهد شد، شناسایی و مورد بررسی قرار دهد. انجام پژوهش‌ها در این حوزه می‌تواند موجب بهبود آگاه‌سازی در مباحث مدیریتی و فنی در رشته‌های رزمی گردد. این مسئله علاوه بر شناسایی برخی موانع، سبب سهولت در برنامه‌ریزی و اقدامات در این حوزه می‌شود. افزون بر این، بررسی پژوهش‌های انجام‌شده نشان می‌دهد که خلأ پژوهشی ناشی از کمبود مطالعات در حوزه شناسایی توسعه قهرمانی جودو وجود دارد. بنابراین ضرورت

¹ Bradić

دارد تا مسئولان فدراسیون شرایط و زمینه‌های لازم را برای حضور بیشتر و فعالانه ورزشکار در عرصه ملی و بین‌المللی فراهم سازند. از این رو محقق در دنبال پاسخ به این سؤال است:

عوامل مؤثر بر توسعه قهرمانی ورزش جودو ایران کدام‌اند؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر بر اساس نوع هدف، کاربردی و به لحاظ روش، کیفی و دارای رویکرد استقرایی است. همچنین به لحاظ افق زمانی از نوع تحقیقات مقطعی می‌باشد که در دو مرحله انجام شده است. در مرحله اول، مبانی نظری و پیشینه پژوهش بررسی و شاخص‌های اولیه بود. در مرحله دوم، از ابزار مصاحبه نیمه‌ساختاریافته جهت اخذ نظرات خبرگان و تکنیک تحلیل مضمون^۱ جهت تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه استفاده شد. مشارکت‌کنندگان در تحقیق مرحله مصاحبه، شامل مدیران فدراسیون جودو، مربیان رده‌های مختلف تیم‌های ملی، برخی از اعضای تیم ملی و صاحب‌نظران این حوزه بودند. در مجموع تعداد ۱۵ نفر به‌عنوان اعضای گروه تخصصی انتخاب شدند (جدول ۱). روش نمونه‌گیری به‌صورت هدفمند بود و تا رسیدن به حد کافی (کفایت داده‌ها) و اشباع نظری ادامه پیدا کرد. ابزار گردآوری داده‌ها، مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته^۲ بود. با شرکت‌کنندگان بالقوه برای انجام مصاحبه تماس گرفته شد و کسانی که مایل به شرکت در مصاحبه بودند، در زمان و مکان مورد انتخاب این افراد مصاحبه‌ها صورت پذیرفت. در این راستا، ابتدا راهنمای مصاحبه برای افراد ارسال گردید که دربرگیرنده عنوان، اهداف و سؤال‌های کلی مصاحبه بود تا مصاحبه‌شونده‌ها با موضوع بحث آشنا شوند. سؤالات اولیه مصاحبه با توجه به پیشینه تحقیق و اهداف موردنظر تدوین شدند که در بین اعضای نمونه با توالی متفاوتی ارائه شد. مصاحبه‌ها طی یک پروسه ۴ ماهه به‌صورت تلفنی و مجازی، با مدت‌زمان بین ۴۰ الی ۶۰ دقیقه انجام گرفت. محقق بعد از ۱۵ مصاحبه با ۱۵ نفر احساس کرد که به نقطه اشباع نظری رسیده است. درواقع این نقطه جایی بود که داده جدیدی به داده‌های قبلی اضافه نگردید و درصد بالایی از داده‌های مصاحبه‌های آخر تکراری بود. بنابراین در این نقطه به مصاحبه‌ها و بخش اول پژوهش که مربوط به روش کیفی بود، پایان داده شد. در این تحقیق، پژوهشگر به‌منظور ثبت اطلاعات حاصل از مصاحبه‌ها، علاوه بر یادداشت رئوس مطالب، با کسب اجازه از فرد مصاحبه‌شونده به ضبط مصاحبه با استفاده از دستگاه ویژه ضبط صدا اقدام نمود. پس از اخذ مصاحبه‌ها، تجزیه و تحلیل داده‌ها به‌منظور شناسایی ویژگی‌ها و مفاهیم اصلی مؤثر در توسعه قهرمانی ورزش جودو انجام شد. با دستیابی به اشباع داده‌ها، مصاحبه‌ها متوقف گردید. درنهایت عوامل اصلی توسعه ورزش قهرمانی

¹ Thematic analysis

² Semi Structured Interview

رشته مذکور استخراج و در جدول ۲ گزارش شد. از محدودیت‌های این تحقیق می‌توان به دشواری در دسترسی به مصاحبه‌شوندگان و هماهنگ نمودن با آن‌ها اشاره کرد.

یافته‌های پژوهش

توزیع فراوانی افراد مصاحبه‌شونده در چهار گروه مدیران فدراسیون، مربیان، اعضای تیم ملی و صاحب‌نظران به ترتیب ۲۶/۷، ۳۳/۳، ۲۶/۷ و ۱۳/۳ درصد بود (جدول ۱). در ادامه به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها، از تکنیک تحلیل تم استفاده شد. تحلیل تم روشی برای تعیین، تحلیل و بیان الگوهای (تم‌ها) موجود درون داده‌هاست. این روش در حداقل خود داده‌ها را سازمان‌دهی و در قالب جزئیات توصیف می‌کند، اما می‌تواند از این فراتر رود و جنبه‌های مختلف موضوع پژوهش را تفسیر کند (بارون ۱۸ و همکاران، ۲۰۱۶: ۱۹۷). در پژوهش حاضر در مرحله اول، داده‌های مصاحبه مطالعه، مرور و بررسی شده و کدهای اولیه آن‌ها استخراج شد. در جدول ۲ ابعاد شناسایی شده به همراه زیرشاخص‌های آن‌ها نشان داده شده است:

جدول ۱: مشخصات و ویژگی‌های خبرگان

درصد	تعداد	افراد مصاحبه‌شونده
۲۶/۷	۴	مدیران فدراسیون (رئیس، نائب رئیس، دبیر و مسئول کمیته آموزش)
۳۳/۳	۵	مربی تیم‌های ملی (نوجوانان، جوانان و بزرگسالان)
۲۶/۷	۴	عضو تیم ملی
۱۳/۳	۲	صاحب‌نظر حوزه جودو
٪۱۰۰	۱۵	کل

در جدول ۲ تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی، مضامین اصلی، مضامین فرعی و ابعاد عوامل مؤثر در توسعه ورزش قهرمانی جودو نمایش داده شده است:

جدول ۲: عوامل مؤثر در توسعه ورزش قهرمانی جودو

مضامین پایه	تم‌های فرعی (شاخص)	تم‌های اصلی (مؤلفه‌ها)
کنترل و کاهش بزه‌کاری و ناآرامی اجتماعی همراهی خانواده با ورزشکار کمک دوستان و آشنایان	۱. فرهنگی - اجتماعی	
پشتیبانی فدراسیون‌ها و نهادهای ورزشی از زندگی حرفه‌ای ورزشکاران نگرش‌های فرهنگی حاکم بر جامعه حمایت نهاد مذهبی از ورزش قهرمانی		
مشابه بودن شرایط تمرینی ورزشکاران با شرایط مسابقه استفاده از مربیان تمام‌وقت برای تیم تمایل هیئت‌ها به معرفی ورزشکاران به تیم ملی اعزام تیم‌ها به رویدادهای مهم ورزشی آشنایی ورزشکاران و مسئولان با قوانین فنی به‌روز ورزشی آمادگی روانی و رقابت‌طلبی افراد برخوررداری از وضعیت بدنی مطلوب قابلیت یادگیری ذهنی - حرکتی برگزاری مسابقات در استان‌ها مطابق با شرایط جغرافیایی شرایط آب و هوایی پیش از مسابقات توسعه فیزیولوژیکی اردوهای آماده‌سازی تطبيق شرایط جغرافیایی تمرین برقراری اردوهای آماده‌سازی با شرایط جغرافیایی کشور میزبان بهره‌گیری از قابلیت‌های اقلیمی جذب مربیان خارجی در رده‌های پایه	۲. فنی و مهارتی	محیطی
برگزاری دوره‌های تخصصی بروز رسانی دانش مربیان پرورش کمی و کیفی مربیان	۱. آموزش مربیان	۳. شرایط اقلیمی

شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی جودوی ایران

- افزایش قوانین حمایتی در ورزش قهرمانی و حرفه‌ای
۲. برنامه‌های حمایتی ورزشکاران
- تسهیل شرایط خدمت سربازی و تحصیل ورزشکاران مستعد
توجه و حمایت ویژه از استعداد‌های آسیب‌دیده
توجه به بیمه ورزشکاران
- ارتباط با رسانه‌ها و انطباق با شرایط رسانه‌ای
پوشش خبری مناسب لیگ
انعکاس مسابقات مختلف جودو
۳. ارتباط دوسویه با رسانه‌ها
- انتشار مقالات مرتبط با جودو در نشریات و روزنامه‌ها
جذب منابع مالی حق پخش تلویزیونی
استفاده از فناوری کمک‌آموزشی برای توسعه ورزش قهرمانی
- تأمین هدفمند بودجه
وابستگی کمتر به اعتبارات دولتی
سرمایه‌گذاری بنگاه‌های اقتصادی
حمایت‌های مالی شرکت‌های صنعتی استان‌ها
حمایت مالی و شغلی از ورزشکاران
تولید برنامه‌های تجاری
ایجاد سازوکار مناسب برای کسب درآمد
عقد قراردادهای تبلیغاتی
فرهنگ‌سازی توسط قهرمانان جودو
استعدادیابی در مناطق مستعد
۴. تأمین منابع مالی
۵. استعدادیابی و قهرمان‌پروری
- توسعه و گسترش جودو در مدارس ابتدایی
آموزش مربیان استعداد یاب
استعدادیابی به روش علمی و تخصصی
استعدادیابی نوآموزان به روش علمی برای ورزش قهرمانی
همکاری پایگاه استعدادیابی، قهرمانی و هیئت‌ها

- توسعه و حمایت از باشگاه‌های ورزشی
سازمان‌دهی نظام مسابقات ورزشی
تنوع در برنامه‌ها لیگ با محوریت جذب سرمایه‌گذار
نظارت بر اجرای مناسب رقابت‌ها
ساماندهی و برگزاری منظم لیگ
باشگاه‌داری
۱. باشگاه‌داری
- تسهیل صدور مجوز احداث و بهره‌برداری از باشگاه‌های ورزشی
تعداد باشگاه‌های فعال تخصصی جودو
کمک به حرفه‌ای شدن باشگاه‌های فعال
نیاز به توسعه نظام کشف، پرورش و ارتقای استعداد‌های ورزشی
جلوگیری از پرورش گلخانه‌ای قهرمانان
زیرساخت‌های مجهز و دارای شرایط بین‌المللی جهت برگزاری مسابقات
ارتقای سیستم حمل‌ونقل، هتل و فرودگاه
ایجاد پایگاه اطلاعاتی کامل و به‌روز در مورد ورزشکاران حوزه قهرمانی
در کشور
۲. پایگاه قهرمانی
- ارائه برنامه علمی و مدون در قهرمان‌پروری
ایجاد پایگاه قهرمانی استان‌ها و شهرستان‌ها
به‌کارگیری نیروهای متخصص (مربی، روانشناس، متخصص تغذیه و ...)
احداث زیرساخت اختصاصی
امکان دسترسی برابر از امکانات و تجهیزات
تأسیس آکادمی‌های تخصصی تربیت مربی جودو
تجهیزات تمرینی و مسابقه‌ای
اماکن تمرینی و مسابقه‌ای
تسهیل روند صدور ویزا به ورزشکاران
تغییر دیدگاه جهانی نسبت به کشور
گسترش دموکراسی
تعامل با کشورهای مطرح جهان
برقراری تفاهم با کشورها
تبادل نظر مدیران فدراسیون با فدراسیون‌های مطرح سایر کشورها
۳. امکانات و تجهیزات
۱. دیپلماسی ورزشی
- عوامل سیاسی

شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی جودوی ایران

توسعه قدرت و اقتدار ملی و سیاسی در سطح جهانی

افزایش عضویت در سازمان‌های بین‌المللی

تصاحب کرسی‌های مجامع قاره‌ای و جهانی

حضور مستمر در رویدادهای مختلف بین‌المللی

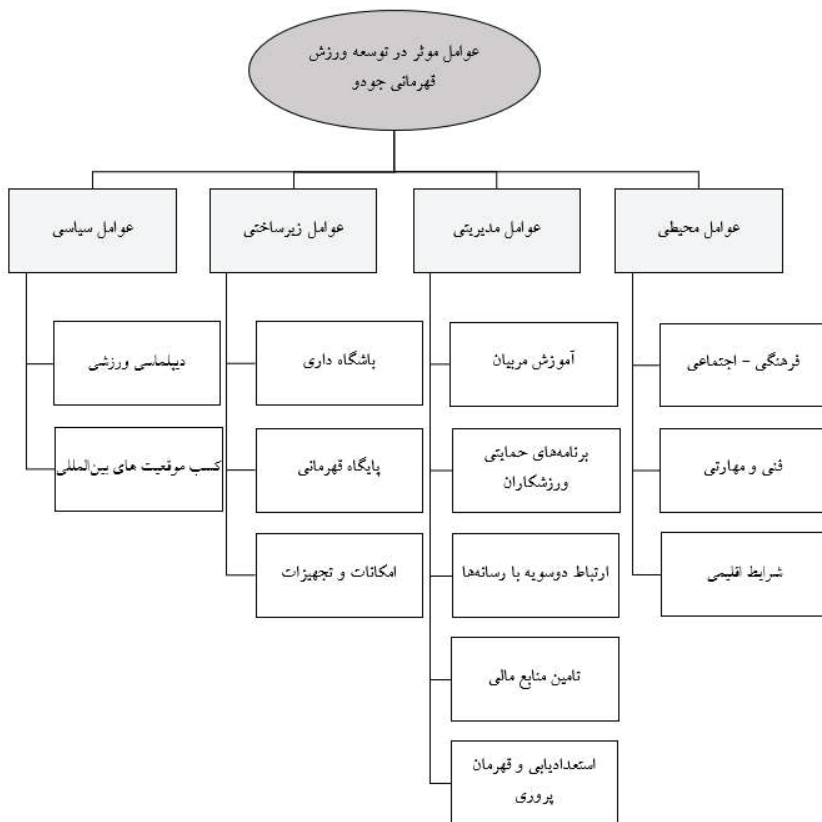
شرکت منظم مدیران ارشد فدراسیون در همایش‌های بین‌المللی

برگزاری اردوهای مشترک با سایر کشورها

۲. کسب موقعیت

بین‌المللی

بر اساس جدول ۲ تحلیل مصاحبه‌ها در قالب ابعاد و ویژگی‌ها خلاصه گردید. در ادامه این ابعاد ۱۳ عامل یا مقوله فرعی استخراج شد. در نهایت از دسته‌های مقوله‌های فرعی ۴ مقوله اصلی به دست آمد. این مقوله‌ها شامل عوامل محیطی، عوامل مدیریتی، زیرساختی و عوامل سیاسی می‌باشند.

نمودار ۱: نقشه تماتیک عوامل مؤثر در توسعه ورزش قهرمانی جودو

بحث و نتیجه گیری

هدف از تحقیق حاضر، شناسایی ابعاد مؤثر در توسعه ورزش قهرمانی جودو بود. پس از انجام مصاحبه‌ها و تحلیل آن‌ها، ۴ عامل محیطی، مدیریتی، زیرساختی و سیاسی شناسایی شدند که در ادامه مورد بررسی قرار می‌گیرند.

بر اساس نتایج تحقیق حاضر، یکی از عوامل اصلی مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی جودو کشور، عوامل محیطی می‌باشند. در واقع این سطح، عواملی همچون: فرهنگی و اجتماعی، فنی - مهارتی و شرایط اقلیمی را شامل می‌شود. توجه به توسعه قهرمانی جودو موجب ارتقای آن در سطح بین‌المللی این رشته خواهد شد. این موضوع از طریق آسیب‌شناسی چالش‌ها، تدوین و اجرای برنامه‌های کارشناسی شده مسئولان و مدیران سازمان‌های مرتبط حاصل می‌شود. در این باره بر اساس یافته‌های پژوهش، از میان عوامل مؤثر که در توسعه ورزش جودو وجود دارد، عوامل محیطی و فراهم نمودن بسترهای فرهنگی - اجتماعی و اقتصادی برای ورزشکاران است. در این راستا گاوین^۱ و همکاران (۲۰۱۶) در تحقیقی به بررسی برنامه توسعه‌ای پرداخته‌اند و تأثیر اولویت‌های فرهنگی را در این برنامه‌ها تأثیرگذار دانسته‌اند. از طرفی نقش اجتماعی - اقتصادی خانواده و حمایت‌های والدین، افزایش آگاهی از طریق حمایت خانواده، ارائه برنامه‌های آموزشی مناسب به آن‌ها پیرامون اهمیت ورزش جودو می‌تواند مؤثر باشد (مندلسون^۲ و همکاران، ۲۰۱۷: ۲۸). از طرفی برخورداری از ویژگی‌های فنی و مهارتی برای قهرمان‌پروری گامی اثربخش می‌باشد. دی بوسچر و همکاران (۲۰۰۶) معتقدند که در سطح قهرمانی، برخی عوامل قابل کنترل - از قبیل فنون آموزشی، تاکتیک‌ها، حمایت‌های روان‌شناسانه و پزشکی - می‌تواند به بهبود عملکرد ورزشکاران کمک کند. در نهایت بر اساس نظرات خبرگان ورزش جودو، شرایط اقلیمی بر توسعه این ورزش تأثیر دارد. این یافته با نتایج تحقیقات مززی و همکاران (۲۰۲۱)، والتی، سلز و مارو (۲۰۱۹) و روسین و همکاران (۲۰۱۶) همسویی دارد. در این راستا مززی و همکاران (۲۰۲۱) بیان می‌کنند موقعیت جغرافیایی یک کشور به‌عنوان یک عامل مهم در عملکرد ورزشکاران تأثیرگذار است. نزدیکی کشورها به محل برگزاری مسابقات بین‌المللی فدراسیون جهانی جودو^۳ بر آمادگی و حضور ورزشکاران تأثیر می‌گذارد. والتی، سلز و مارو (۲۰۱۹) نیز نشان دادند که شرایط آب و هوایی، پیش‌بینی‌کننده قابل توجهی از سطح عملکرد فوتبال بانوان است. بیشترین تأثیر شرایط محیطی بر روی عملکرد یک ورزشکار زمانی است که به دلیل گرما، سرما، ارتفاع و رطوبت بخواهد زمان، شدت و حجم تمرینات خود را کاهش دهد، درحالی‌که یک ورزشکار حرفه‌ای با آگاه بودن نسبت به زمان برگزاری مسابقات در هر فصلی از سال و با سازگاری بدن خود با آن شرایط و انجام برخی تمرینات مطابق

¹. Gavin

². Mendelson

³ International Judo Federation (IJF)

با آن شرایط آب و هوایی دیگر ضرورتی برای کاهش شدت تمرینات خود نمی‌بیند. لذا مربیان باید با سازگاری و تطابق شرایط بدنی ورزشکار با شرایط جوی و اقلیمی مانع از افت عملکرد ورزشکاران شوند. زمانی که یک ورزشکار قرار است با طی چند مسیر جغرافیایی، مسابقه بدهد این موضوع به سیستم فیزیولوژیکی وی اثر نامطلوبی وارد می‌کند. روسین و همکاران (۲۰۱۶) در بررسی نقش اندازه و تراکم جمعیت منطقه در توسعه ورزشکاران نخبه دانمارک نشان دادند که بازیکنان نخبه بیشتر از مناطقی که تراکم جمعیت کمتری دارند، آمده‌اند.

یکی دیگر از ابعاد اصلی در توسعه ورزش قهرمانی جودو، عوامل مدیریتی می‌باشد. از عوامل اصلی دیگر در این بخش که نقش انکارناپذیری در توسعه ورزش قهرمانی دارند، مربیان هستند که تأثیر مستقیمی بر بهبود عملکرد ورزشکاران دارند (احمدی، ۱۳۹۰). مربیان مسئول آماده‌سازی ورزشکاران، از جمله تمرینات فنی و تاکتیکی و همچنین هماهنگی آمادگی بدنی و سایر جنبه‌های تمرینی ورزشی با عملکرد بالا (مانند آمادگی روانی) هستند (نونس و روبیو^۱، ۲۰۱۲). مطالعات موجود در مورد معلمان و مربیان جودو نشان می‌دهد که شایستگی آن‌ها از دانش نظری و تجربه عملی ناشی می‌شود (سانتوس^۲ و همکاران، ۲۰۱۵؛ مادورو^۳ و همکاران، ۲۰۱۸). ساتریدو و شیلبری^۴ (۲۰۰۹) بیان می‌کنند که مربیان قلب و روح ورزش قهرمانی هستند. اساس کار مربی، تسهیل شکوفایی استعدادها و ورزشکاران است. والتی، سلز و مارو (۲۰۱۹) نشان دادند که ارائه مربیگری بسیار تخصصی، تأثیر معنادار و مثبتی در موفقیت بین‌المللی در فوتبال بانوان دارد. مدیران ارشد فدراسیون، مسئولان اصلی ارتقای رشته جودو هستند و یکی از راه‌های اساسی این امر بالا رفتن سطح دانش منابع انسانی از جمله مربیان و داوران است. این کار با برگزاری دوره‌های دانش‌افزایی، برگزاری سمینارهای بین‌المللی برای توسعه مربیان، برگزاری کلاس‌های آموزشی برای مربیان و داوران، شرکت مربیان در سمینارهای بین‌المللی می‌تواند صورت گیرد. از طرفی این دوره‌ها به بروز کردن اطلاعات و ارتقای سطح دانش مربیان و افزایش سطح دانش علمی و فنی مربیان کمک خواهد کرد. استخدام مربیان مجرب از کشورهای خارجی برای تیم ملی و استفاده از مربیان جوان مستعد در کنار مربی خارجی موجب ارتقای دانش فرد می‌شود و انگیزه او را برای ادامه فعالیت در تیم افزایش می‌دهد و در نهایت به توسعه مربیان داخلی کمک کند.

در بخش عوامل حمایتی، بهبود وضعیت معیشتی بازیکنان و مربیان تیم‌های ملی، تسهیل شرایط خدمت سربازی و تحصیل ورزشکاران مستعد، تضمین آینده شغلی و بیمه، نظارت بر شیوه زندگی، توجه و

¹. Nunes & Rubio

². Santos

³. Maduro

⁴ Sotiriadou & Shilbury

حمایت ویژه از استعداد‌های آسیب‌دیده، مهم‌ترین عوامل بودند. طبیعی است که وقتی بازیکن از حمایت همه‌جانبه-ازلحاظ رسانه‌ای، حقوق، مسکن، بیمه، تحصیل، خدمت سربازی، ارزش اجتماعی و... برخوردار باشد انگیزه‌اش بالا می‌رود و با تمام وجود در خدمت تیم باشگاهی و یا تیم ملی خواهد بود و بازیکنان جوان و بااستعداد نیز به سمت ورزش جودو جذب خواهند شد. این امر در نهایت منجر به پویایی و باکیفیت شدن لیگ برتر ایران و به دنبال آن توسعه و پیشرفت جودو و کسب نتایج خوب تیم ملی در رقابت‌های بین‌المللی خواهد شد. دی بوسچر و همکاران (۲۰۱۵) به این نتیجه رسیدند که توسعه و رفاه ورزشکاران باعث شناسایی استعداد آن‌ها، تبدیل استعداد به عملکرد سطح نخبه و خروج نهایی از ورزش رقابتی می‌شود و کشورها با اعمال اقدامات حمایتی در مسیرهای مختلف ورزشکاران برای جلوگیری از ترک ورزشکاران و به حداقل رساندن خطرات درک شده از یک حرفه ورزشی می‌توانند حداکثر میزان استعدادی را که به پتانسیل کامل خود می‌رسد را به حداکثر برسانند. از سوی سیمیرت (۲۰۱۴) مهم‌ترین عامل تأثیرگذار بر توسعه جودو در شهر نفیاس^۱ کشور اتیوپی^۲ را عدم پوشش رسانه‌ای و عدم آگاهی از بازی‌های جودو در جامعه قلمداد کرد. پوشش رسانه‌ای مسابقات لیگ ایران و رقابت‌های تیم ملی، از یک سو انگیزه بازیکنان را بالا می‌برد و از سوی دیگر، ازلحاظ مالی خیلی می‌تواند سود سرشاری را نصیب باشگاه‌ها کند. اگر پخش مسابقات جودو تداوم داشته باشد به توسعه و استعدادیابی جودو کمک خواهد کرد و ممکن است استعدادهایی در این کشور وجود داشته باشند که با تماشای مسابقات جودو و یا مطالعه خبرهای مربوط به آن به این ورزش گرایش پیدا کنند. لذا مسئولان ورزش می‌توانند با توافق با سازمان صداوسیما از این منبع ارزشمند، نهایت استفاده را به سود ورزش قهرمانی به عمل آورند. عامل دیگری که بر توسعه ورزش قهرمانی جودو تأثیرگذار خواهد بود، تأمین منابع مالی می‌باشد. طبق یافته مطالعه گورنر^۳ و همکاران (۲۰۱۹) یکی از عوامل مؤثر عملکرد ورزشکاران جودو شرایط مناسب مادی و مالی می‌باشد که با نتیجه تحقیق حاضر همخوانی دارد. از راهکارهای تأمین بودجه، حمایت مالی و جذب منابع مالی از بخش‌های مختلف است. حمایت مالی از ورزش، سازمان ورزشی یا رویداد ورزشی برای هر دو طرف قرارداد منافع و سود دوجانبه به همراه دارد. فدراسیون جودو با جذب حامی مالی و فعالیت‌های مناسب بازاریابی می‌تواند منابع مالی بخش خصوصی را وارد چرخه مالی خود کند و از این راه بودجه بیشتری را برای فعالیت‌های مربوط به توسعه جودو فراهم نماید (رضانی‌نژاد و همکاران، ۱۳۹۶: ۲۳۵). لذا با توجه به مطالب یادشده انتظار می‌رود مدیران فدراسیون به این مقوله به‌خوبی بپردازند. از طرفی مطالعه منابع مالی کشورهای صاحب سبک در

---

1 . Nifas silk lafto sub city

2 . Ethiopian

3 Gorner

جودو نیز بازخورد مناسبی به مدیران فدراسیون خواهد داد که جهت موفقیت ملی و بین‌المللی برنامه‌ریزی مالی مناسبی داشته باشند. دی بوسچر و همکاران (۲۰۰۸) با بررسی مدل SPLISS^۱ بر روی شش کشور نشان دادند که چهار عامل اساسی منابع مالی، حمایت‌های شغلی ورزشکاران، تسهیلات آموزشی و توسعه مربیگری به‌عنوان محرک‌های کسب موفقیت می‌باشند که ملت‌های مختلف می‌توانند بر اساس آنان به مزیت رقابتی دست یابند. همچنین آن‌ها بیان نمودند که موفقیت در ورزش، بیشتر نتیجه یک فرایند برنامه‌ریزی راهبردی می‌باشد. درنهایت بر اساس نظر خبرگان، عامل استعدادیابی و قهرمان‌پروری از مهم‌ترین عوامل توسعه قهرمانی ورزش جودو می‌باشد. توسعه و آموزش ورزشکاران؛ شرکت در رویدادهای رقابتی؛ فرآیندهای شناسایی استعداد؛ نقش و توسعه مربیان و ارتباطات نهادی نقشی مهم در موفقیت ورزشی دارند (بوهلکه و رابینسون^۲ ۲۰۰۹؛ مادلا^۳ و همکاران، ۲۰۰۵؛ فیلیپس و نیولند^۴، ۲۰۱۴؛ سوتیریادو و همکاران، ۲۰۱۴؛ تروینز^۵ و همکاران، ۲۰۱۴). کشف و شناسایی نوجوانان مستعد موجب تأمین ظرفیت‌های تیم‌های ملی در تمامی رده‌های سنی خواهد شد که این امر می‌تواند با تأسیس پایگاه‌های آموزش جودو در شهرهای پرجمعیت و مستعد همراه شود. در بحث استعدادیابی استفاده از سیستم‌های آموزشی جهت آموزش منظم و علمی نیروی انسانی، مربیان پایه و استعدادیاب از نکات قابل ذکر در توسعه این رشته خواهد بود. دی بوسچر و همکاران (۲۰۱۵) به این نتیجه رسیدند که مدیریت و توسعه استعدادها اولویت موفقیت کوتاه‌مدت نیستند، اما ممکن است مزایای رقابتی بلندمدت را به همراه داشته باشند که این امر نیز ممکن است با عدم اطمینان و خطر ائتلاف منابع بسیار زیادی روبه‌رو باشد- به‌طورکلی، ورزشکاران نخبه محصول فرایند برنامه‌ریزی راهبردی طولانی‌مدت هستند. برخی از محققان پیشنهاد می‌کنند که تلاش‌های تحقیقاتی باید به‌جای شناخت و کشف استعدادها و ورزشی بر رشد و پیشرفت آن‌ها متمرکز شوند (رمضانی نژاد و همکاران، ۱۳۹۴؛ ۲۴۲).

بر اساس نتایج تحقیق حاضر یکی از عوامل اصلی در توسعه قهرمانی این رشته ورزشی عوامل زیرساختی است. امکانات و تجهیزات ورزشی مناسب نیز یکی از عوامل مؤثر مهم و پایه در ارتقای کیفی اجرای ورزشی به شمار می‌آید. فقدان و یا کمبود امکانات و تجهیزات ورزشی مناسب از عواملی است که بر پیشرفت ورزشکاران اثر منفی می‌گذارد و رسیدن به اوج عملکرد ورزشی منوط به مهیا بودن امکانات و تجهیزات ورزشی مناسب است. اماکن و فضاهای ورزشی خاستگاه و بستر اجرای فعالیت‌ها و برنامه‌های ورزشی هستند و مدیریت صحیح و اصولی آن‌ها، به‌طور مستقیم بر کمیت و کیفیت برنامه‌ها و رویدادهای

1 . Sport Policy factors leading to International Sporting Success

2 . Böhlike & Robinson

3 . Madella

4 . Phillips& Newland

5 . Truyens

ورزشی تأثیر می‌گذارد. مصاحبه‌شوندگان در تحقیق حاضر بیان کردند که فدراسیون برای توسعه بیشتر جودو در سطح کشور می‌تواند با احداث اماکن اختصاصی جودو، ایجاد پایگاه‌های تخصصی و حرفه‌ای ورزش جودو، افزایش تأسیسات و سالن‌های اختصاصی، احداث اماکن ویژه جودو در هیئت‌های استانی، تجهیز سالن‌ها به امکانات تخصصی و با تقویت زیرساخت‌های سخت‌افزاری، دسترسی آسان ورزشکاران به تجهیزات الکترونیک و همچنین استفاده از وسایل کمک‌آموزشی (کتاب، فیلم و...) و تجهیزات برای آموزش‌های پایه موجب ارتقای این رشته شوند. یافته حاضر با تحقیقات مززی و همکاران (۲۰۲۱)، قائم‌مقامی (۱۳۹۹)، دی بوسچر و همکاران (۲۰۱۵) و پارک و همکاران (۲۰۱۶) همسویی دارد. آن‌ها در تحقیقات خود، وجود امکانات آموزشی در سطح جهانی را به‌عنوان یک عامل ضروری برای موفقیت ورزشکاران حرفه‌ای تلقی کردند. چنین امکاناتی حمایت پزشکی، فیزیوتراپی، تغذیه‌ای، روانی، فیزیولوژیکی و بیومکانیکی را برای ورزشکاران فراهم می‌کند. همچنین آن‌ها در پژوهش‌های خود به این موضوع در توسعه ورزش قهرمانی اشاره داشتند که حمایت از باشگاه‌های ورزشی، سازمان‌دهی نظام مسابقات ورزشی، تنوع در برنامه‌ها لیگ با محوریت جذب سرمایه‌گذار، تسهیل صدور مجوز احداث و بهره‌برداری از باشگاه‌های ورزشی، جلوگیری از پرورش گلخانه‌ای قهرمانان، زیرساخت‌های مجهز و دارای شرایط بین‌المللی جهت برگزاری مسابقات (ارتقای سیستم حمل‌ونقل، هتل و فرودگاه)، ایجاد پایگاه اطلاعاتی صحیح و به‌روز در مورد ورزشکاران حوزه قهرمانی در کشور، ارائه برنامه علمی و مدون در قهرمان‌پروری و امکانات و تجهیزات ورزشی مناسب از عوامل مؤثر مهم و پایه در ارتقای کیفی اجرای ورزشی به شمار می‌آیند. در این راستا نیز دی بوسچر و همکاران (۲۰۱۵) در تحقیق جامع خود بر روی ۱۵ کشور مختلف نشان دادند که بین سه مؤلفه امکانات، مربیگری سطح بالا و دسترسی به رقابت‌های بین‌المللی با موفقیت ورزشی رابطه معنی‌داری وجود دارد. در نتیجه فقدان و یا کمبود امکانات و تجهیزات ورزشی مناسب عاملی است که بر پیشرفت ورزشکاران اثر منفی می‌گذارد و رسیدن به اوج عملکرد ورزشی منوط به مهیا بودن امکانات و تجهیزات ورزشی و ارتقای سطح کیفی مناسب است.

یکی از عوامل مهم در ورزش جودو در سال‌های اخیر مربوط به مسائل سیاسی و تعلیق این فدراسیون بوده است. در این راستا، جانسون و علی^۱ (۲۰۰۴) بیان کردند که بین توسعه در ورزش قهرمانی و سیستم سیاسی، رابطه‌ای مستقیم وجود دارد؛ بدین معنا که بدون داشتن سیستم سیاسی دموکراتیک، شناخته شدن در سطح بین‌المللی برای دولت‌ها به‌منظور حفظ ثبات سیاسی، به مقدار قابل توجهی مشکل می‌باشد. با توجه به نقش ورزش به‌عنوان یک زبان مشترک و فرهنگ متقابل برای ایجاد ارتباطی صلح‌آمیز و پایدار میان ملت‌ها بسیار قابل توجه است. در عرصه قدرت نرم، ورزش یکی از مهم‌ترین کارکردها را ایفا می‌کند؛

۱ . Johnson & Ali

به طوری که کشورها سعی دارند از طریق ورزش به اهداف گسترده خود در کسب قدرت دست یابند. رویدادهای بزرگ ورزشی برای ملت میزبان، فرصت‌های مهمی را در قالب دیپلماسی عمومی مهیا می‌کنند. در واقع میزبانی یک رویداد بین‌المللی دلیلی بر تأیید شهروندی بین‌المللی خوب مردمان آن کشور است. از طرفی، یکی از کارکردهای دیپلماتیک ورزش در عرصه بین‌الملل کسب منزلت و موقعیت برای کشورهاست. در حقیقت، کسب، حفظ و ارتقای موقعیت یا اعتبار بین‌المللی از جمله مؤلفه‌های اصلی منافع ملی کشورها به حساب می‌آید و می‌توان گفت که دولت‌ها از راه‌های مختلف تلاش می‌کنند که در جامعه جهانی دارای جایگاه و منزلت بالایی باشند و به آن‌ها به‌عنوان کشورهای قابل احترام نگریسته شود. در این راستا ایجاد ساختارهای مناسب از امکانات بالقوه ورزش جودو، توانایی کسب کرسی بین‌المللی، بهره‌گیری از فنون مدیریت در سطح جهانی، حضور مستمر در رویدادهای مختلف بین‌المللی جهت ارتقای جایگاه بین‌المللی جودو، در توسعه بین‌المللی جودو ایران اثربخش است.

به‌طور کلی توسعه ورزشی باید در راستای طراحی بهتر روش‌های مؤثرتر ارتقا و افزایش علاقه، مشارکت و اجرا در ورزش باشد. بخشی از توسعه ورزش با مفهوم توسعه ورزش قهرمانی و پرورش ورزشکاران نخبه گره خورده است. نتایج نشان داد جهت توسعه ملی جودو جمهوری اسلامی ایران فدراسیون باید برنامه راهبردی در جودو داشته باشد. همچنین ارتباطات و همکاری مناسب بین پایگاه‌های استعدادیابی و قهرمانی با هیئت‌های ورزشی مربوطه در ادارات کل ورزش و تربیت‌بدنی استان‌ها، اندک بودن جمعیت تحت پوشش ورزش قهرمانی کشور، تقویت و به‌روزرسانی امکانات و تجهیزات مناسب برای استعدادیابی، توجه به مسابقات و استعدادهای ورزشی مناطق محروم دورافتاده، تمرکز بیشتر رسانه‌های گروهی و تبلیغات ورزشی جهت تأمین مسائل مالی و استفاده حداکثری از فناوری اطلاعات جهت آموزش و ارتقای سطح جودوی کشور از اقدامات مورد توجه می‌باشد. از این رو پیشنهاد می‌شود با تقویت دیپلماسی ورزشی در میادین و مسابقات و جشنواره‌های ورزشی جهانی و قاره‌ای از طریق آموزش ورزشکاران و کاروان‌های اعزامی جهت کسب میزبانی مسابقات مهم اقدام شود. همچنین با توجه به نتایج، جهت پیشبرد و تحقق سیاست‌های توسعه‌ای جودو پیشنهاد می‌شود به برگزاری مسابقات ملی، انتخاب استعدادهای جوان، مسائل انگیزشی و حمایت‌های ورزشکاران و به‌طور کلی نیروی انسانی فدراسیون توجه بیشتر شود. در نهایت به دلیل پاندمی کووید ۱۹ محقق مجبور به مصاحبه غیر حضوری شد. بدین ترتیب در مورد برخی از نمونه‌ها این امکان وجود نداشت تا همه ابعاد توسعه ورزش جودو موجب کاوش و تحلیل قرار گیرد. همچنین عدم تمایل برخی از مربیان تیم‌های ملی و باشگاهی از جمله محدودیت‌های تحقیق حاضر به شمار می‌آیند.

- احمدی، سیروس. (۱۳۹۰). «بررسی و تعیین عوامل اثرگذار بر موفقیت ورزش قهرمانی ایران». رساله دکتری مدیریت و برنامه‌ریزی در تربیت‌بدنی، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی.
- بنار، نوشین؛ احمدی، نسرين و کریمی، فریبا. (۱۳۹۲). «بررسی مشکلات ورزش قهرمانی زنان استان گیلان». مدیریت منابع انسانی در ورزش. دوره ۱، شماره ۱، صص ۱۱-۲۴.
- پورکیانی، محمد؛ حمیدی، مهرداد؛ گودرزی، محمود و خبیری، محمد. (۱۳۹۶). «تحلیل اثرگذاری ورزش حرفه‌ای و قهرمانی بر توسعه ورزش». مطالعات مدیریت ورزشی. دوره ۹، شماره ۴۲، صص ۵۵-۷۲.
- رمضانی نژاد، رحیم؛ هژیری، کاظم؛ عیدی، حسین؛ ریحانی، محمد و عسگری، بهمن. (۱۳۹۴). مدیریت ورزش نخبه (تجارب کشورهای موفق). چاپ اول، آمل: شمال پایدار
- رمضانی نژاد، رحیم و هژیری، کاظم. (۱۳۹۶). «مبانی توسعه ورزش و کاربرد آن در ورزش ایران». مجلس و راهبرد. دوره ۲۴، شماره ۹۱، صص ۲۳۳-۲۶۳.
- سجادی، سید احمد؛ راسخ، نازنین؛ رضوی، سید محمدحسین و دوستی، مرتضی. (۱۳۹۶). «مطالعه تطبیقی ساختار ورزش ایران و کشورهای منتخب اروپا». فصلنامه مطالعات راهبردی ورزش و جوانان. پیاپی ۳۶، صص ۱-۲۷.
- حسینی، سیدشاهو؛ حمیدی، مهرداد؛ قربانپان رجبی، آسیه و سجادی، سید نصرالله. (۱۳۹۲). «شناسایی قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای استعدادیابی در ورزش قهرمانی جمهوری اسلامی ایران و تنگناها و چالش‌های فراروی آن». نشریه مدیریت ورزشی. دوره ۵، شماره ۲، صص ۲۹-۵۴.
- شیرزادی، رضا؛ رضوی، سید محمدحسین؛ امیر نژاد، سعید و محمدی، نصرالله. (۱۳۹۸). «بررسی چالش‌های رشد و توسعه ورزش قهرمانی بر مبنای آمایش سرزمین و ارائه راهکارها». پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی. سال ۸، شماره ۳، صص ۷۱-۷۹.
- صاحب‌الزمانی، منصور و بیرانوند، رامین. (۱۳۹۵). «مروری بر آسیب‌شناسی ورزش‌های رزمی در ایران: مقاله مروری». طب توان‌بخشی. دوره ۵، شماره ۲، صص ۲۴۸-۲۳۵.
- علی دوست قهفرخی، ابراهیم؛ سجادی، سید نصرالله؛ محمودی، احمد و ساعتچیان، وحید. (۱۳۹۳). «بررسی اولویت‌ها و راهکارهای پیشرفت ورزش قهرمانی جودوی کشور». مدیریت ورزشی. دوره ۶، شماره ۲، صص ۲۴۶-۲۳۱.
- قائم‌مقامی، احسان. (۱۳۹۹). «طراحی الگوی توسعه ملی و بین‌المللی شطرنج ایران». رساله دکتری تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران.
- ملانی، مینا؛ رمضانی نژاد، رحیم؛ یاسوری، مجید و جوادی پور، محمد. (۱۳۹۷). «تحلیل روند نابرابری توسعه ورزش قهرمانی در استان‌های ایران». مدیریت و توسعه ورزش. دوره ۷، شماره ۱، صص ۴۹-۲۹. doi: 10.22124/jsmd.2018.3094
- نودهی، محمدعلی؛ دوستی، مرتضی و رضوی، سید محمدحسین. (۱۳۹۸). «شناسایی و اولویت‌بندی شاخص‌های استعدادیابی ورزش جودو در ایران». مطالعات مدیریت ورزشی. شماره ۵۳، صص ۱۲۰.
- Böhlke, N., & Robinson, L. (2009). "Benchmarking of elite sport systems". Management Decision, 47(1), 67-84. <https://doi.org/10.1108/00251740910929704>.
- Bradić, S. (2018). "Judo for children". In *The Science of Judo* (pp. 41-56). Routledge
- Braun, V., Clarke, V. & Weate, P. (2016). "Using thematic analysis in sport and exercise research". In B. Smith & A. C. Sparkes (Eds.), *Routledge handbook of qualitative research in sport and exercise* (pp. 191-205). London: Routledge

- De Bosscher, V., De Knop, P., Van Bottenburg, M., & Shibli, S. (2006). **“A conceptual framework for omparati sport policy factors leading to international success”**. European Sport Management Quarterly, 6, 185-215.
- De Bosscher, V., Heyndels, B., De Knop, P., van Bottenburg, M., & Shibli, S. (2008). **“The paradox of measuring success of nations in elite sport”**. Belgeo. Revue belge de géographie, (2), 217-234.
- De Bosscher, V., Shibli, S., Westerbeeck, H., & van Bottenburg, M. (2015). **“Successful elite sport policies. An international comparison of the sports policy factors leading to international sporting success (SPLISS 2.0)”**. In *15 nations*. Aachen: Meyer & Meyer.
- De Grace, L. A., Knight, C. J., Rodgers, W. M., & Clark, A. M. (2017). **“Exploring the role of sport in the development of substance addiction”**. Psychology of Sport and Exercise, 28, 46-57
- Demissie, S. (2014). **“Major Factor that Affect Handball Project Participation and Development with Specific Priference Nifas Silk Lafto Subcity”**. Doctoral dissertation, Addis Ababa University.
- Du Bois, C., & Heyndels, B. (2007). **“Revealed Comparative Advantage and Specialization in Athletics”**. International Association of Sports Economists.
- Gavin, J., Mcbrearty, M., Malo, K. I. T., Abravanel, M., & Moudrakovski, T. (2016). **“Adolescents’ perception of the psychosocial factors affecting sustained engagement in sports and physical activity”**. International journal of exercise science, 9(4), 384.
- Gomer, K., Greganova, M., & Kuśnierz, C. (2019). **“Motivational structure of men and women in high performance and elite judo”**. Ido Movement for Culture: Journal of Martial Arts Anthropology, 19(3), 33-41.
- Jiang, Y., Li, J., Hua, F., & Wang, J. (2007). **“Multi-factor Statistical Analysis of Influencing Factors for Elite Sports Development”**. International Journal of Sports Science and Engineering, 1(2) pp. 97-104.
- Johnson. K. N & Ali, A. (2004). **“A tale of two seasons: participation and medal counts at the summer and winter Olympic games”**. Social Science Quarterly, 85, 974-993.
- Madella, A., Bayle, E., & Tome, J. (2005). **“The organisational performance of national swimming federations in Mediterranean countries: A comparative approach”**. European Journal of Sport Science, 5 (4), 207–220. <https://doi.org/10.1080/17461390.500344644>.
- Maduro, L. A. R., Guedes, A. B., Guedes, A., & Vieira, D. (2018). **“Profile of technical Judo athletes of trainers of basic Brazilian selections and working conditions structural”**. Conexões: Revista da Faculdade de Educação Física da UNICAMP, 16(4), 539-552.
- Mazzei, L. C., De Bosscher, V., Ferreira Julio, U., Lopes Cury, R., & Silveira Böhme, M. T. (2021). **“High-performance judo: identification of the organisational factors influencing international sporting success”**. Managing sport and leisure, 26(6), 541-558.
- Mendelson, M., Borowik, A., Michallet, A. S., Perrin, C., Monneret, D., Faure, P., & Flore, P. (2016). **“Sleep quality, sleep duration and physical activity in obese adolescents: effects of exercise training”**. Pediatric obesity, 11(1), 26-32.
- Mourão, P. J. R. (2010). **“Regional determinants of competitiveness: the case of European soccer teams”**. International Journal of Sport Finance, 5(3), 222.
- Nolte, P. L., Burnett, C., & Hollander, W. (2017). **“Perspective of coaches on LTAD of elite judo athletes: A comparative analysis”**. South African Journal for Research in Sport, Physical Education and Recreation, 39(1: 2), 219-228.
- Nunes, A. V., & Rubio, K. (2012). **“The roots of Brazilian judo, the genealogic tree from Olympic medalists”**. Revista Brasileira de Educação Física e Esporte, 26(4), 667-678.
- Park, J.W., Tan, T.C.H, Park, H.U. (2016). The International Journal of the History of Sport. Volume 33, 2016 - Issue 5.
- Phillips, P., & Newland, B. (2014). **“Emergent models of sport development and delivery: The case of triathlon in Australia and the US”**. Sport Management Review, 17(2), 107–120.

<https://doi.org/10.1016/j.smr.2013.07.001>

- Phillips, Pamm. & Newland, Brianna. (2014). **“Emergent models of sport development and delivery: The case of triathlon in Australia and the US”**. Sport Management Review, 17: 107–120.
- Purnamasari, I., Mulyana, A. M., & Mun, B. (2019). **“Historical Perspectives of Judo Development in West Java”**. 4th International Conference on Sport Science, Health, and Physical Education, (ICSSHPE 2019).
- Rossing, N.N., Nielsen, A. B., Elbe, A. M & Karbing, D. S. (2016). **“The role of community in the development of elite handball and football players in Denmark”**. European Journal of Sport Science, 16 (2): 237-245.
- Santos, L., Fernández-Río, J., Almansba, R., Sterkowicz, S., & Callan, M. (2015). **“Perceptions of top-level judo coaches on training and performance”**. International Journal of Sports Science & Coaching, 10(1), 145-158.
- Sotiriadou, K. P., & Shilbury, D. (2009). **“Australian elite athlete development: An organisational perspective”**. Sport management review, 12(3), 137-148.
- Sotiriadou, P., Gowthorp, L., & De Bosscher, V. (2014). **“Elite sport culture and policy interrelationships: The case of sprint canoe in Australia”**. Leisure Studies, 33(6), 598–617. <https://doi.org/10.1080/02614367.2013.833973>
- Truyens, J., De Bosscher, V., Heyndels, B., & Westerbeek, H. (2014). **“A resource-based perspective on countries competitive advantage in elite athletics”**. International Journal of Sport Policy and Politics, 6(3), 459–489. <https://doi.org/10.1080/19406940.2013.839954>
- Valenti, M., Scelles, N., & Morrow, S. (2019). **“Elite sport policies and international sporting success: a paneldata analysis of European women’s national football teamperformance”**. European Sport Management Quarterly, DOI: 10.1080/16184742.2019.1606264.